

متن: صفحه ۸۳

گزینه ۴»

عواملی همچون شیطان، شرایط فرهنگی و ... فقط در حد وسوسه و تحریک نقش دارند و این، خود انسان است که سرنوشت شقاوت‌بار خود را رقم می‌زند.

گزینه ۲»

آیه: تدبر در قرآن، صفحه ۸۳ / ترکیبی: درس ۵، دوازدهم

عبارت ﴿قد افلح﴾ به کسانی که وجود خود را پاک می‌کنند، بشارت به رستگاری می‌دهد.

این عبارت، نشانه این حقیقت است که انسان اختیار دارد و سرنوشتش به دست خود اوست. آیه: ﴿انا هدیناه السبیل اما شاکراً و اما کفوراً﴾ که حاکی از اختیار است، پاسخ صحیح می‌باشد.

متن: صفحه ۸۴

گزینه ۱»

آن‌چه در این میان مهم است، این است که انسان باید میان امیال و غرایز خود تعادل برقرار کند تا طغیان یک یا چند میل و غریزه، عرصه را بر گرایش‌های انسان به خیر و نیکی تنگ ننماید.

متن: صفحه ۸۶

گزینه ۱»

انسان مؤمن می‌داند که خداوند ناظر کارهای اوست. از این‌رو حیا می‌کند که در پیشگاه او مرتکب گناه شود، در صورتی که گناهی هم از سر زند از خداوند شرمند می‌شود و توبه می‌کند.

متن: صفحه ۸۷ / آیه: روم، ۱۰

گزینه ۳»

انسانی که ایمان ضعیفی دارد، اگر ایمان خود را تقویت نکند و به گناه آلوده شود، به تدریج به گناه عادت می‌کند و به جایی می‌رسد که همین ایمان ضعیف را هم از دست می‌دهد و همه حقایق، حتی خدا را انکار می‌کند. قرآن کریم می‌فرماید: ﴿ثم کان عاقبة الذین اساءوا السواءى ...﴾

آیه: تدبر در قرآن، صفحه ۸۳

گزینه ۲»

عبارت قرآنی ﴿فالمهمها فجورها و تقواها﴾ بیانگر مفهوم «گرایش انسان به خیر و نیکی و بی‌زاری او از شر و بدی» است.

متن: صفحه ۸۷

گزینه ۴»

اگر انسان هنگامی که اولین گناه را مرتکب می‌شود، شخصیت آلوده و وحشتناک فردی خود را ببیند، به شدت از آن بی‌زاری می‌جوید و دوری می‌کند.

متن: صفحه ۸۵

گزینه ۱»

گاهی کسانی که دچار افراط در استفاده از یک میل هستند، بر این‌گونه سؤال‌ها تأکید می‌کنند.

افرادی که منافع و تجارتشان در گسترش و افراط در تمایلات مادی است و ... به استفاده متعادل از تمایلات نام منع می‌گذارند.

۲۶۵۲ گزینه «۲»

متن: صفحه ۷۸

سرآغاز هر حرکت، از جمله حرکت به سمت رشد و کمال، اندیشه و تفکر است؛ اما گام بعد، حرکت برای کسب کمالات و مدارج معنوی و انسانی است که با انجام‌دادن مجموعه‌ای از کارها (واجبات) و ترک برخی از امور (محرمات) در قلمروهای مختلف ممکن است.

۲۶۵۳ گزینه «۳»

بیت: صفحه ۸۳

بیت مطرح در صورت سؤال به این مفهوم اشاره دارد که اگر انسان از قدرت اختیار خود به خوبی بهره‌بردارد، می‌تواند مراحل کمال را یکی پس از دیگری ببیند تا جایی که به مقام قرب الهی برسد.

۲۶۵۴ گزینه «۴»

آیه: نساء، ۲۷

آیه ﴿بَرِّدِ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهْوَاتِ...﴾ پیرامون اشاعه عیب‌های دیگران است. گاهی کسانی که منافع و تجارتشان در گسترش و افراط در تمایلات مادی است بر این گونه سؤال‌ها: «چرا انسان نسبت به آن چیزی که منعش کنند، حریص‌تر می‌شود؟» تأکید می‌کنند.

۲۶۵۵ گزینه «۳»

ترکیبی: درس ۲، دهم/ارتباط مفهومی: آیه/متن

عواملی همچون شیطان فقط در حد وسوسه و تحریک نقش دارند و این خود انسان است که سرنوشت شقاوت‌بار خود را رقم می‌زند.

عبارت «من فقط شما را فراخواندم و شما نیز این دعوت مرا پذیرفتید» سخن شیطان به جهنمیان است که نقش شیطان در گمراهی آنان را فقط دعوت کردن می‌داند.

۲۶۵۶ گزینه «۴»

متن: صفحه ۸۴

ممکن است پرسید: «پس چرا بسیاری از انسان‌ها به سوی گناه می‌روند و مرتکب گناه می‌شوند؟» در تبیین علت و چرایی حرکت انسان به سمت گناه می‌گوییم: خدای حکیم امیال، غرایز و گرایش‌های گوناگونی در وجود انسان قرار داده تا به وسیله آن‌ها حیات مادی و معنوی خود را سامان دهد و تکامل بخشد... آن‌چه در این میان مهم است، این است که انسان باید میان امیال و غرایز خود تعادل برقرار کند.

۲۶۵۷ گزینه «۳»

متن: صفحه ۸۶

ما نیازمند یک پشتوانه محکم برای دوری از گناه هستیم و این پشتوانه محکم چیزی جز ایمان به خداوند نیست.

۲۶۵۸ گزینه «۴»

متن: صفحه ۸۴

خدای حکیم، امیال، غرایز و گرایش‌های گوناگونی در وجود انسان قرار داده است. آن‌چه در این میان مهم است، این است که انسان باید میان امیال و غرایز خود تعادل برقرار کند.

۲۶۵۹ گزینه «۳» و ۸ و ۹

آیه: شمس، ۸ و ۹

آیات ۸ و ۹ سورة شمس: ﴿فَالْهَمُّهَا فُجُورُهَا وَتَقْوَاهَا * قَدْ أَفْلَحَ مَنْ رَزَّاهَا﴾

۲۶۶۰ گزینه «۱»

آیه: مؤمنون، ۱۱

اینان (مؤمنان) وارث وعده‌های زیبایی خداوند هستند و «فردوس» را که یکی از بالاترین مراحل بهشت است برای ابد به ارث می‌برند.

۲۶۶۱ گزینه «۲»

متن: صفحه‌های ۸۸ و ۸۹

انسان در ابتدا تن به گناه می‌دهد و پس از آن‌که در آن گرفتار آمد و خود را به آن عادت داد، آن تنفر اولیه را نیز فراموش می‌کند. «توجیه»، «گناه» و «عادت» به آن از پرتگاه‌های خطرناک سقوط در وادی ضلالت است.

۲۶۶۲ گزینه «۴»

متن: صفحه ۹۰

قساوت قلب حالتی است که قلب انسان نسبت به حق تسلیم نیست. این حالت با تکرار گناه پیدا می‌شود.

۲۶۶۳ گزینه «۱»

آیه: روم، ۱۰

﴿إِسَاءُوا السَّوَأِ﴾ ← انجام گناه

﴿أَنْ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ﴾ ← تکذیب نشانه‌های الهی

﴿كَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِئُونَ﴾ ← تمسخر نشانه‌های الهی

۲۶۶۴ گزینه «۱»

آیه: نساء، ۱۷۵

خداوند می‌فرماید: ﴿فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسُيِّدْ لَهُمْ فِي رَحْمَةِ اللَّهِ وَفَضْلٍ وَيُهْدِيهِمْ إِلَيْهِ صِرَاطٌ مُسْتَقِيمًا﴾ «و اما کسانی که به خدا گرویدند و به او تمسک جستند، به زودی (خدا) آنان را در جوار رحمت و فضلی از جانب خویش درآورد و ایشان را به سوی خود، به راهی راست، هدایت کند.»

۲۶۶۵ گزینه «۳»

متن: صفحه ۸۵

در پاسخ مفهوم «انسان نسبت به چیزی که منعش کنند حریص‌تر می‌شود.» می‌گوییم، احکام الهی انسان را از توجه به امیال مادی منع نمی‌کند، بلکه به استفاده معتدل از آن‌ها توصیه می‌کند.

۲۶۶۶ گزینه «۲»

متن: صفحه ۸۶

انسان مؤمن در سرگردانی قرار ندارد. خداوند او را راهنمایی کرده و مشخص نموده که چه عملی و چه کاری واجب و لازم و چه کاری حرام است. انسان مؤمن تکلیفش با خودش و با دیگران روشن است.

۲۶۶۷ گزینه «۲»

حدیث: صفحه ۸۹

امام رضا علیه السلام می‌فرماید: «گناهان کوچک راهایی برای گناهان بزرگ‌اند و کسی که در امور کوچک از خدا نترسد، در امور بزرگ‌تر نیز نخواهد ترسید.»

۲۶۶۸ گزینه «۴»

آیه: تدبیر در قرآن، صفحه ۸۳

انسان همان‌طور که با قدرت و اختیار خود می‌تواند راه کمال را طی کند با همین توانایی می‌تواند در مسیر شقاوت پیش رود و هلاکت خود را رقم بزند. بنا بر قدرت اختیار انسان می‌توان گفت هر کس مسئول اعمال خودش است و عوامل تحریک‌کننده فقط نقش وسوسه و تحریک دارند. از آیات ۹ و ۱۰ سورة شمس نیز همین مفهوم دریافت می‌شود، زیرا خداوند به توبه‌کنندگان مژده رستگاری داده و آلودگان را انذار می‌کند.

۲۶۶۹ گزینه «۱»

ارتباط مفهومی: حدیث/ حدیث

تشبیه حضرت عیسی علیه السلام پیرامون اثرات منفی فکر گناه است. امام علی علیه السلام درباره فکرکردن به گناه و اثر سوء آن می‌فرماید: «من کثر فکرة فی المعاصی دعتة الیهما.»

۲۶۷۰ گزینه «۱»

متن: صفحه ۸۹

اگر کسی به هر علتی گناهی را انجام داد، نباید گناهش را برای دیگران بیان کند، زیرا با اظهار گناه، زشتی آن در نظر او و دیگران از بین می‌رود و انجام گناه امری عادی جلوه می‌کند. اگر در جامعه‌های گناه، زشتی خود را از دست دهد، فساد در آن جامعه به سرعت گسترش می‌یابد.

۲۶۷۱ گزینه «۲»

متن: صفحه ۸۴

خدای حکیم امیال، غرایز و گرایش‌های گوناگونی در وجود انسان قرار داده تا به وسیله آن‌ها حیات مادی و معنوی خود را سامان دهد و تکامل بخشد.

۲۶۷۲ گزینه «۳»

آیه: تدبیر در قرآن، صفحه ۸۳

﴿قَدْ أَفْلَحَ مَنْ رَزَّاهَا﴾ ← بشارت به رستگاری

﴿قَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا﴾ ← انذار از محرومیت از نعمت‌ها

۲۶۷۳ گزینه «۳»

متن: صفحه ۸۶

ما نیازمند یک پشتوانه محکم برای دوری از گناه هستیم و این پشتوانه محکم چیزی جز ایمان به خداوند نیست. آیه «به راستی که مؤمنان...» به اهل ایمان اشاره می‌کند.

۲۶۷۴ گزینه «۲»

آیه: نور، ۱۹

کتمان گناه واجب است. انسان نباید گناه خود را بیان کند. این مفهوم از آیه ﴿أَنْ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ﴾ برداشت می‌شود.

۲۶۷۵ گزینه «۱»

متن: صفحه ۸۷

ایمان به خدا با این‌که کسی ادعای مسلمانی بکند متفاوت است. ایمان به خدا یک امر قلبی است، ممکن است کسی به زبان بگوید خدا و دستورات او را قبول دارم اما هنوز اعتقاد به خدا وارد قلبش نشده باشد. چنین کسی معمولاً از دستور خدا سرپیچی می‌کند و مرتکب گناه می‌شود.

۲۶۷۶ گزینۀ «۲»

آیه: روم، ۱۰

﴿إساءوا السَّوَءَ﴾ ← انجام گناه

﴿أَنْ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ﴾ ← تکذیب نشانه‌های الهی

﴿كَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِئُونَ﴾ ← تمسخر نشانه‌های الهی

۲۶۷۷ گزینۀ «۱»

ترکیبی: درس ۱۲، دهم/ متن: صفحه ۸۷

■ امام صادق (ع) می‌فرماید: «... به هر میزان که نمازش سبب دوری او از گناه و منکر شود، این نماز قبول شده است.»
■ آنان که بیشتر از گناه دوری می‌کنند، ایمانشان قوی‌تر است.

۲۶۷۸ گزینۀ «۳»

متن: صفحه ۹۰/ حدیث، صفحه ۹۰

وقتی انسان مرتکب گناه می‌شود، علاوه بر آثار مستقیم گناه، توفیقی نیز از او سلب و دری از خیر به روی او بسته می‌شود.
سخن حضرت علی (ع) بیانگر از بین رفتن آرامش خاطر از آثار گناه است.

۲۶۷۹ گزینۀ «۱»

متن: صفحه ۸۴

هیچ انسانی به طور فطری دنبال ظلم و خیانت و ... نیست بلکه برعکس، انسان‌ها عدل و ... و اموری که عمل صالح و خلق نیکو محسوب می‌شوند را دوست دارند. با توجه به این موضوع این سؤال پیش می‌آید که «پس چرا بسیاری از انسان‌ها به سوی گناه می‌روند و مرتکب گناه می‌شوند.»

۲۶۸۰ گزینۀ «۴»

حدیث: صفحه‌های ۸۸ و ۸۹

پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: «چهار رفتار نسبت به گناه از خود گناه بدتر است: (۱) کوچک شمردن گناه، (۲) افتخارکردن به گناه، (۳) شادمانی کردن، (۴) اصرار بر گناه.»

۲۶۸۱ گزینۀ «۴»

ترکیبی: درس ۵، دوازدهم/ ارتباط مفهومی: آیه/ متن

عواملی همچون شیطان، شرایط فرهنگی و ... فقط در حد وسوسه و تحریک نقش دارند و این، خود انسان است که سرنوشت شقاوت بار خود را رقم می‌زند. انسان همان‌طور که با قدرت اختیار خود می‌تواند راه کمال را طی کند، با همین توانایی می‌تواند در مسیر شقاوت پیش رود و هلاکت خود را رقم بزند.

۲۶۸۲ گزینۀ «۲»

حدیث: صفحه ۸۸

حضرت عیسی (ع) در سخنی با حواریون فرمود: «موسی بن عمران به شما دستور داد که زنا نکنید، اما من به شما فرمان می‌دهم که حتی فکر زنا را نیز به خاطر نیاورید چه رسد به این که آن عمل را انجام دهید.» این سخن نشان می‌دهد فکرکردن به گناهان انسان را به سوی انجام آن می‌برد.

۲۶۸۳ گزینۀ «۳»

حدیث: صفحه ۹۰/ آیه: بقره، ۷۴

امام باقر (ع) درباره قساوت قلب از آثار گناه می‌فرماید: «هیچ چیز مانند گناه دل را فاسد نمی‌کند. همانا قلب آلوده به گناه می‌شود تا جایی که بر اثر استمرار، گناه بر آن چیره می‌شود و آن را زیر و رو می‌کند.» در همین باره قرآن می‌گوید: «سپس دل‌هایتان پس از آن سخت شد، همانند سنگ یا سخت‌تر از سنگ»

۲۶۸۴ گزینۀ «۱»

آیه: نور، ۱۹/ آیه: نساء، ۲۷

حرمت بیان گناه خود ← ﴿أَنْ الَّذِينَ يَحْتَبُونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ...﴾

حرمت بیان گناه دیگران ← ﴿يُرِيدُ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ...﴾

۲۶۸۵ گزینۀ «۱»

متن: صفحه ۸۷

میزان دوری مؤمن از گناه با درجه ایمان و دلبستگی وی به خداوند ارتباط دارد.

۲۶۸۶ گزینۀ «۲»

آیه: ۱۷۵، نساء/ ترکیبی: درس ۴، دهم و درس ۶، دوازدهم

﴿فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسُيِّدْهُمْ فِي رَحْمَةِ اللَّهِ...﴾: «و اما کسانی که به خدا گرویدند و به او تمسک جستند، به زودی [خدا] آنان را در جوار رحمت و فضلی از جانب خویش درآورد.»

﴿مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمَلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾: «هر کس به خدا و روز آخرت ایمان بیاورد و عمل صالح انجام دهد، پس نه ترسی برای آن‌هاست و نه اندوهگینی می‌شوند.»

﴿وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ﴾: «و اگر مردم شهرها ایمان آورده و تقوا پیشه می‌کردند، قطعاً برایشان برکاتی از آسمان و زمین می‌گشودیم.»

۲۶۸۷ گزینۀ «۴» آیه: ۱۷۵، نساء/ ترکیبی: درس‌های ۲ و ۶، دوازدهم

عبارت «یهدیهم» بیانگر هدایت الهی است، پس نشان‌دهنده توحید در ربوبیت می‌باشد. عبارت ﴿فَسُيِّدْهُمْ فِي رَحْمَةِ اللَّهِ وَفِي رَحْمَةِ اللَّهِ...﴾ بیانگر امداد خاص الهی یا همان سنت توفیق الهی است.

شرط بهره‌مندی از هدایت و رحمت الهی، ایمان به خدا و تمسک به اوست. ﴿فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ﴾

۲۶۸۸ گزینۀ «۲» ارتباط: بیت/ حدیث و بیت/ ترکیبی: درس ۱، دوازدهم

بیت «رسد آدمی به جایی» بیانگر ثمره عبادت و بندگی خداست که تقرب به او می‌باشد.

بررسی موارد:

الف) این عبارت بیانگر محبت به خداست. (نامرتب)

ب) این عبارت بیانگر زنده‌شدن انسان‌ها در روز قیامت است. (نامرتب)

پ) این عبارت نشان‌دهنده ناتوانی انسان در دیدن خدا با جسم است. (نامرتب)

ت) حدیث امام علی (ع) بیانگر دیدن خدا در همه حال است. (مرتب)

ث) این بیت نیز به تجلی خدا در آفرینش و دیدن او اشاره دارد. (مرتب)

ارتباط: آیه/ متن

۲۶۸۹ گزینۀ «۲»

در پاسخ به پرسش «چرا برخی مؤمنین گناه می‌کنند؟» می‌گوییم انسانی که ایمان ضعیفی دارد، اگر ایمان خود را تقویت نکند و به گناه آلوده شود، به جایی می‌رسد که همین ایمان ضعیف را هم از دست می‌دهد و همه حقایق، حتی خدا را انکار می‌کند. قرآن در این باره می‌گوید ﴿ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ أُسَاءُوا السَّوَءَ﴾

۲۶۹۰ گزینۀ «۳» متن: صفحه ۸۶

ایمان به خداوند از چند جهت پشتوانه دوری از گناه است:

(۱) خداوند را ناظر بر اعمال خود می‌بیند، (۲) اعتقاد به معاد و نظام پاداش و جزا دارد، (۳) سرگردان نیست و با عمل به وظایف دینی خود به سوی سعادت گام برمی‌دارد.

۲۶۹۱ گزینۀ «۳»

ارتباط: حدیث، آیه/ ترکیبی: درس ۹، دوازدهم

سخن حضرت عیسی (ع) درباره فکرکردن به گناه زشت زنا است که حواریون را از آن منع می‌کند. امام علی (ع) نیز درباره فکر گناه می‌فرماید: «من کثر فکرة فی المعاصی دعتة الیها» و در آیه ﴿وَلَا تَقْرَبُوا الزَّوْجَ...﴾ خداوند نیز انسان را نه تنها از خود عمل بلکه حتی از فراهم کردن زمینه‌های آن مانند فکرکردن به آن یا نگاه به نامحرم و ... منع می‌کند.

۲۶۹۲ گزینۀ «۲»

در مسیر: صفحه ۷۸

خداوند کسانی را که به او ایمان آورده و تمسک جویند، به سوی خود و راه راست هدایت می‌کند: ﴿فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسُيِّدْهُمْ فِي رَحْمَةِ اللَّهِ وَفِي رَحْمَةِ اللَّهِ...﴾

۲۶۹۳ گزینۀ «۲»

آیه: نساء، ۲۷

برخی افراد منافع و تجارتشان در گسترش و افراط در تمایلات مادی است و به دنبال حریص‌تر شدن مردم هستند. خداوند در این مورد می‌فرماید: ﴿و یرید الذّین یتبعون الشّهوات أنّ تمیلوا میلاً عظیماً﴾: «و کسانی که از شهوات پیروی می‌کنند، می‌خواهند شما به انحراف بزرگی دچار شوید.»

۲۶۹۴ گزینۀ «۴»

آیه: نور، ۱۹

اگر کسی به هر علتی گناهی را انجام داد، نباید گناهش را برای دیگران بیان کند؛ زیرا با اظهار گناه، زشتی آن در نظر او و دیگران از بین می‌رود. با توجه به آیه: ﴿أَنْ الَّذِينَ يَحْتَبُونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾ نتیجه اظهار گناه، عذاب دردناک در دنیا و آخرت است.

۲۶۹۵ گزینۀ «۳»

در مسیر: صفحه ۷۸

این سؤال را باید با توجه به آیه ۱۷۵ سوره نساء پاسخ داد: ﴿فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِنْهُ وَفَضْلٍ وَيَهْدِيهِمْ إِلَيْهِ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا﴾. پاداش ایمان به خدا و تمسک به او، ورود به فضل و رحمت الهی و هدایت به راه راست است.

۲۶۹۶ گزینۀ «۲»

متن: صفحه ۸۸، حدیث: صفحه ۸۸

سخن حضرت عیسی علیه السلام در خصوص این نکته است که: هر کس، چه مؤمن و چه کافر، فکرش را به سوی گناه ببرد و درباره گناه فکر کند، گرفتار آن می‌گردد. امام علی علیه السلام نیز در این باره فرمودند: «من کثر فکره فی المعاصی دعتة الیه: کسی که درباره معاصی زیاد فکر کند، گناهان او را به سوی خود می‌کشاند.»

۲۶۹۷ گزینۀ «۲»

در مسیر: صفحه ۷۸

خداوند در آیه ۱۷۵ سوره نساء می‌فرماید: ﴿فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِنْهُ وَفَضْلٍ وَيَهْدِيهِمْ إِلَيْهِ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا﴾ طبق این آیه، خداوند کسانی را که به او ایمان آورده و تمسک جویند، به راه راست هدایت می‌کند.